

SETMANARI CASTELLARENC

ANY VI :: NUM. 260
Castellar del Vallès - 18 febrer 1938

Reducció, Administració i Imprenta:
Puig de la Creu, 3

Número solt: 50 cèntims
Subscripció: 1'50 ptes. al mes.

Una iniciativa al vol

En un dels números anteriors i en la secció del «Noticiari», tinguérem un gran goig en llegir que per iniciativa del nostre municipi, s'anava a la immediata plantació d'arbres a la superfície arvi estèril de la plaça més cèntrica de la nostra població, ço és, baratar ariedesa per vegetació i a l'ensem engalanar el cor del poble amb jardins, que seran modestos o ubèrrims, un se val; el cas és que la urbanització mostri als ulls dels visitants i als nostres diàriament, que el benestar també pot trobar-se en aquelles coses que a tots per un igual ens pertanyen, o sigui que ens són comunes.

En portar-se a terme aquesta iniciativa del Consell Municipal i que per la nostra part tant anhèllem, cal en primer lloc, estimular-li amb simpatia la seva resolució i a aquesta mostra de gratitud res hem d'escatir-hi, perquè al fons de tot, els beneficiats, els designats a fruit del gaudi de benestar i de l'alt valor cívic i cultural d'un poble, sempre són els que en el nostre poble radiquen, aquells que hi deixen esmunyir les hores dels dies, siguin de joia o bé d'angoira.

Al nostre entendre el plantar arbres, és un d'aquells alts valors cívics i culturals que a tots per un igual ens atanyen i creient-ho així, llencem al vol una modesta iniciativa, però amb raia dels més bons intents de fructificació i que d'ésser captada per mans hàbils, pot donar en el seu dia un doble rendiment. Per tant, l'acte, que tingui una vasta ressonància cultural i l'eficàcia radiqui virtualment amb caràcter de cerimònia pública i de festa cívica, amb el fi de què tot el poble hi prengui part: els xics en actuació activa i els grans com a espectadors.

Plantar arbres amb aital fuisó és, doncs, en essència, un homenatge de tot el poble a la dicina Agricultura, un acostament mes a la Naturalesa i un gaudir d'uns moments de dolça idealitat.

En conjunt, ni més ni menys que la Festa de l'Arbre, barrejada d'unes lliçons de cultura i civisme.

TEMES D'AGRICULTURA

FEBRER

En moltes explotacions de policultura o bé a diversos cultius, si es segueix un torn ben adaptat amb les mateixes circumstàncies, es podran fer millores als camps i altres

A les comarques que sofreixen vents secs o manca de pluges de primavera, és convenient que es remoguin les terres, ja s'efectuï amb l'arada, ja sigui amb la fanga o amb treballs d'altres eines, deurà ésser tot seguit ben apretada passant-hi el ruló, a fi de què no hi pugui penetrar l'aire, de què determinaria l'evaporació de l'aigua que contingui la mateixa.

Si després sobrevé la pluja, convindrà emprar el rasc o els cultivadors, a fi de trencar la crosta superficial, per a evitar que per capillaritat pugui l'aigua inferior.

Abans de fer les llaurades fondes es

podeu portar al camp els adobs; si són molt descompostos serà millor esperar alguns dies

CULTIUS. Plantes herbàcies.—Es poden sembrar-se les llavors de blat de primavera, d'usarda o alfals (medicavo sativa), trepadella o esparcet (onobiychis sativa); les lleguminoses i gramínies de prat; les lleguminoses per a gra, faves, vesses, lleties, la bleada-rave o remolatxa (beta rapa), cols gegants far-ratgares i els tuberculs de patates i nyàmares.

Convé fer un cultiu superficial en els camps sembrats i en els prats, per desfer la crosta que forma la terra a la superfície, a causa de la compressió que ha sofert per la caiguda o per l'estada de les aigües plujanes.

VINYES.—Es fan murgons o capficades; es planten estagues i barbats i es llauen.

ARBRES I ARBUSTS.—Deuen plantar-se d'estaca o transplantar-se tots

els que perden fulla i sobretot les figueres.

S'han de podar els fruiters, principalment els més primerencs, com: ametllers, presseguers, albercoquers, oliveres, etc. Es sembren les llavors que es conservaven estratificades, de fruiters o d'arbres de bosc.

Es llauen (a 25 o 30 centímetres) els oliverars i fruiters que no hi hagi plantes herbàcies sembrades, a fi de què les aigües plujanes entrin endins.

JARDINERIA.—Agrostis nebulosa i altres gramínies, cascalls, cocleària o flor de neu, clavells xinesos, clarquia, crisantems anyals, carraspique o mirambells, blauets i altres centaures, espueles, flocs o floquets, immortal, lavatera, llinet carmesí, malva florida de paper, nemòfila, pèsols d'olor, pensaments, prado de flor rosa, roselles i silene.

CABECES, TUBERCULS I ARRELS.—Belladona, ceilans i altres varietats d'amarillis, flor de llis, iris germànica i altres derivades.

ESQUEIXOS, ESTAQUES, ETC.—Es el millor temps pels següents: Clavel·lines, crisantems o malabars, datura arborea, lilà, marialluisa, rosers, xeringuilles i a més tots els arbusts que perden fulla.

S'esporguen i es poden els rosers i els arbusts de fulla perenne.

EN LLOCS RECERATS.—Abrets o nanyos, coronats, coleus, rosa mística i demés llovors de flors que en el nostre país es sembren a ple aire.

AGUSTÍ RIFER VILA

Trinitats

Tres es deuen apreciar:
La cordialitat, la bondat i el bon humor.

Tres es deuen defensar:
L'honor, la pàtria i els amics.

Tres es deuen admirar:
L'intel·lecte, la dignitat i la gràcia.

Tres es deuen avorrir:
La crueltat, l'arrogància i la ingratitud.

Tres es deuen imitar:
El treball, la constància i la lleialtat.

PLANYS DE L'ANIMA EN EL FRONT DE GUERRA

IV

Cançó de l'Emigrant

Per segona vegada he arribat a Madrid! Altra volta sóc lluny de tot el que estimo! Lluny d'aquestes terres tan fresques, tan verdes, tan belles!

Quan retornaré? Qualsevol ho sap!

Tants pocs dies que fa i ja l'enyorament s'ha tornat a assentar en el meu cor enamorat de tot el nostre! I vinga cançó de l'emigrant! Dintre el meu cor i la meua ànima ja no hi canta altre cant ni s'hi sent altra tonada.

Vaig arribar aquí a Madrid el dia 20, a les vuit del vespre, després d'un viatge que m'hauria resultat molt distret sinó hagués estat que perquè com més en veia, com més en passava, com més corria aquell tren endimoniat, més m'allunyava del meu estimat poblet, de la meua casa on viuen els meus pares, de la meua estimada promesa i de tot aquell paisatge que en diferents apunts plens de llum i de color tinc guardats a dalt de les golfes dintre una caixa de nuvi que ha viscut moltes èpoques!...

Passí amb la mirada encuriosida i feliç tot el regne de València, bell, ple de llum i ric com cap altre terral, on no hi ha un sol pam de terra que no s'aprofiti, perquè els nostres germans de raça la cuiden amb un amor sens igual, omplent-lo de tarongers, garrofers, arròs i verdures! Enrera quedava ja tota la nostra Tarragona, amb les seves esplanades de vinya i oliveres!

Passades aquestes dolces terres, ja res! Tot s'ha adormit! Vinga arideses! Camps i camps, plans com el palmell de la mà! Sense una sola muntanya que et tanqui l'esguard! Grans extensions de camps... tan indefinides que no en veus pas l'acabament, sinó que al capdevall de la mirada, allí on convergeixen la terra i el cel, s'hi veu una ratlla indefinida que és com un núvol de terra o sembla terra de núvol! La «Manxa», terres del Quixot, amb els seus molins de vent, les seves vinyes inacabables, els seus rostolls de collites passades i les grans extensions de terreny sense ni una herba verda que t'alegri la mirada!

Ja tot és tristesa per a mi! Ja sóc tan lluny, com lluny es pot ésser de tot el que m'era la vida! Gires l'esguard vers oasa nostra i ja no veus pas la fisonomia de les seves muntanyes tan conegudes! Ja s'ha allunyat tot!

Ja no visc la meua vida! Aquella dolça vida que com una llaunadura vaig saborejar durant vuit dies! Vuit dies que

em semblaren el somni d'una nit, perquè vaig viure'ls sense tenir esment de les hores ni del temps!...

I oh tristesa, quan em despertaren a la realitat i vaig haver-me de vestir altra volta aquelles robes, creuar-me la manta al coll, carregar-me el «macuto» i tornar a guarnir l'esperit amb els guarniments d'home-soldat que durant vuit dies havia deixat penjats en el clau més amagat de les golfes de casa!

I ara ja fa uns dies que els passo en aquesta caserna d'Hortaleza (Madrid), passejant cada dia a cada hora el meu enyorament per les avingudes vorejades d'arbres, del jardí ple de sol que hi tenim! El jardí!

Assentat damunt de l'herba, prenent el sol poruc d'hivern, quantes voltes ha passat pel meu pensament i els meus ulls han vist, malgrat tenir-los closos del tot, aquell colorit màgic dels vuit dies viscuts combregant només amb felicitat!

Quantes voltes, per les avingudes vorejades d'arbres i sentint enveja dels petits ocells, en quines branques s'estimaven, havia jo sentit com la meua ànima em cantava, amb música de llàgrimes aquesta tonada...

ALFONS GUBERN I CAMPRECIÓS

Caserna d'Hortaleza (Madrid), 27 de gener del 1938.

Per si s'hi és a temps

Per sota veu, es diu que vol tornar-se a fer una altra manifestació per la manca de queviures en aquesta població.

Segons tinc entès, la manifestació la volen dedicar al company conseller de proveïments, doncs, hi ha algú que diu que si no sap fer-ho més bé, que torni a treballar a la fàbrica i que n'hi posin un altre.

Les que la volen organitzar (o els que la volen provocar), es veu que no estan assabentades (deurien estar-ho) de què si en la població hi ha manca de queviures, no és culpa del conseller. Ni crec que hagi persona amb dos dits de front que pensi així.

Tots deureu estar ben assabentats que la qüestió de proveïments està en mans de la superioritat i és aquesta qui deu proveir a les poblacions dels respectius

queviures. Si fins ara (ja fa uns mesos) no ha estat així, motius de primer ordre hi ha hagut que han obstaculitzat el complir aquesta obligació.

Tanem per endavant una guerra que absorbeix totes les atencions i que per guanyar-la no s'han de mirar sacrificis.

Podríem guanyar-la si els fronts no estiguessin ben assortits de queviures? Podrien resistir els nostres combatents les escomeses de l'enemic?

Per altra part, tots, o sinó molts, no ignorem el lladronicí que amb l'excusa de la guerra estan fent molta part de comerciants, que junt amb molts productors, fan pagar a preus astronòmics totes les matèries necessàries per la vida; passen per sobre els decrets i no tenen inconvenients ni escrúpols en pagar a un preu exorbitant els queviures, perquè saben que encara hi ha qui pot gastar-se trenta pessetes per un quilo de mongetes; i, en canvi, els que tenim la dissort de guanyar un petit jornal, estem condemnats a la fam.

Tot això fa que no tinguem el més necessari per viure. Es culpa, doncs, del conseller de proveïments? No, no es culpa seva, i no pot haver-hi cap persona que tingui capdal juí, que pugui afirmar-ho.

Doncs, si no és d'ell la culpa, perquè es prepara aquesta injusta (injusta contra ell) manifestació?

Recordem tots, que quan a Barcelona i altres poblacions d'importància estaven mancats de pa i altres articles, aquí no ens faltaven; no solament no faltaven, sinó que es podien comprar a bon preu, gràcies a l'actuació del conseller. Comparem la nostra actuació i la seva. Mentre nosaltres ens llevàvem a l'hora que volíem (la majoria), aplegàvem a les sis i acabàvem els nostres deures morals i de ciutadà envers el treball, ell no tenia hores; no podia dir que feia les quaranta hores ni les quaranta vuit; per a ell no havien arribat les avantatges que revolució ens havia concedit; menjava d'esgarrapada i les més de les vegades (quasi sempre), fora d'hora. Per a ell no hi havien festes (ara tampoc) i en canvi, nosaltres, si no anàvem al cine, anàvem al cafè o al ball. Ni un moment de repòs. Tota la seva il·lusió era poder servir al poble sense cap distinció de partits (aquest és l'orgull més gran que podem tenir els militants de la C. N. T.) ja que a tots ens considerava com antifeixistes.

I així és com es paga, o es vol pagar, mal per bé.

Alguns diran que, tota vegada que és conseller, té l'obligació de portar queviures. Bé, jo també puc dir que tot obrer o obrera, té l'obligació de produir... i, què produeixen? Res. «No és culpa nostra»

diran algunes; «són les circumstàncies, per les quals es fa impossible poder adquirir matèries primes i, per tant, no produir». Seria, doncs, molt injust, que als treballadors els diguessin que perquè no produeixen se n'entornessin a casa seva. Tenen la culpa els companys transportistes de què no puguin atendre amb regularitat els serveis de la població? No. Hi han forces majors que ho impideixen. A un metge, que tots sabem té l'obligació d'atendre els nostres malalts, podríem jutjar-lo per la mort d'algun dels nostres familiars? Tampoc. La malaltia hauria pogut més que els coneixements del metge.

Però jo em crec que algun interessat que vol aprofitar aquesta anormalitat per desacreditar a l'home que l'únic delictes que ha comès, és el d'haver volgut servir al poble. Si és així, jo li diria a n'aquest, o a n'aquests, que, ara, no és hora d'atacar; era en els dies angustiosos de juliol, en els quals la situació estava confosa, en què encara ningú sabia si la fruita es podia girar (com es diu vulgarment).

Era aleshores, el moment de donar la cara. La valentia i la virilitat es demostra davant el perill. Tot aquell que així no ho faci i vulgui aprofitar circumstàncies favorables per la consecució dels seus fins i encara no hagi tret la cara, és pitjor enemic que el mateix Franco.

No es voldria que es veiés en aquestes ratlles un afany de defensa pel conseller, ja que si fos d'ell la culpa, jo fóra el primer que aniria al davant de la manifestació.

El conseller no necessita defensa per la seva actuació, ja que, la mateixa, ha estat tan clara com la mateixa veritat, i tots sabem que la veritat, es defensa per ella sola.

Es sols l'afany de fer veure a aquestes que volen fer aquesta manifestació, desisteixin, ja que si són dones amb consciència, veuran que cometen una gran injustícia.

Per acabar, sols diré, que les privacions, en temps com aquests en què ens juguem la llibertat i sobretot la dels nostres infants, les tenim de saber sofrir amb dignitat i valentia, doncs, tan valent és el que lluita en les trinxeres, com el que a rera guarda és capaç de tots els sacrificis.

Res més. Les interessades en la manifestació tenen la paraula.

Salut.

CAMIL CARENAS

Ciutadà: Exigeix i inutilitza el tiquet municipal sobre la consumació que hagi fet.

SILUETA DE CAMPANYA

LA HIMATGE DE LA GUERRA

Nosaltres farem la guerra, sí, perquè tenim de fer-la. Però, la guerra, com tants humanistes han dit, és una terrible desgràcia pels pobles i profundes crisis pels homes.

Com un vol d'oronells que traspassen horitzons enllà,
han passat els vint anys... es corglacen...
i esdevinc profà.

I al meu cor s'ha desfet la tempesta
d'un temps que ha perdut,
com un somni d'una hora de festa
que sotja retut.

Vago incert dins una hora incompresa
d'un encís malmès,
on la lira i la musa és ofesa
profanat el vers.

Quantes nits ja ni cloc les parpelles
pensant amb l'ahí...
quan cantava tan sols meravelles
d'un món que em traï!

A on són mos anhels i desficiis
i mos inquietuds?
I aquell vent que gonflava amb capricis
d'un mar mos llaguts?

Han passat els vint anys, i aquells dies
que tot era sol!...
I aquell vol d'oronells, són falzies
que paren el vol.

I la lira resta abandonada,
i el somni, és panteix...
I la musa no em don l'alenada
i el cor, no em glateix...

A on són mos anhels que em torturen
d'un fons adormit?
I aquells blaus transparents que no auguren
tant deix d'infinit?

Paorosos fantasmes sinistres
m'han colpit el cor...
Mentre visquin, les hores són tristes
i al cel, vola un corb!!!

LL. CANET I FOIX

Exèrcit de l'Est, 22 gener 1938

PARAULES.—El confiar en tothom, és propi d'un temperament de bonhomia il·limitada que, sens dubte, li reportarà més d'un desengany. El no fiar-se de ningú, és l'expressió clara del caràcter escèptic; per aconseguir la mida justa amb el fi de no ridiculitzar-nos en l'obrar, mesclem ambdós afectes i extraiem-ne una dosi que, ben aplicada, ens valdrà l'ésser considerats homes de confiança i esborrar-nos d'entre els desconfiats.

Si arrenques arbres del tros per cada un planta-n'hi dos

Una rondalla pels infants i que a molts de grans pot interessar.

Si arrenques arbres del troç, per cada un planta-n'hi dos!—deia En Joan al seu germà En Pere, bo i recordant i repetint l'aciençada dita dels nostres avis.

I és que ambdós germans havien hereditat cada u del seu pare un bocí de terra coberta d'una migrada boscúria, que ben-tost s'apressaren a tallar atents al bon preu a que es pagava la fusta i a l'escassetat de recursos en que es trobaven.

I mentres En Joan pensant en l'advenir, anava escampant en la terra tot just remoguda llavors que a no trigar li oferien bella recompensa al seu treball, En Pere, pensant sols en un moment, s'afanyava en tallar i arreplegar, sense preocupar-se gens ni mica de què la terra frui-tés de bell nou.

I succeí el que era d'esperar.

Que els diners recollits amb la venda dels arbres varen esgotar-se prompte; que les aigües pluvials descendint ràpides per la pendent, s'endugueren la terra de l'heretat d'En Pere, obrint xaragalls i torrenteres fins a mostrar la nuesa de la roca, esquelet de la terra; mentre les mateixes aigües detingudes amorosament per les arrels dels tendres pins que En Joan s'havia afanyat a sembrar tan oportunament, assaonaven aquella terra, fent que la jove boscúria mostrés cada dia més la seva ufana gerdor; que la terra d'En Pere convertida en ermot per la incúria del seu amo, estava poblada per nombrosos insectes que feien més impossible encara, tota mena de vegetació, mentre que els xamosos ocellons que trobaven amorosa estada en les gemades braques de la gaia pineda del germà assenyat, lliuraven l'ambient d'insectes, fent delitoses les flaires que hom respirava en aquell lloc; que mentre les terres del primer es ressecaven més cada dia degut a què ni un matoll d'herba retenia les aigües que en dies de pluja per sobre d'elles corrien, en un bell recó de la boscúria d'En Joan naixia una fontanella, les cristal·lines algües de la qual foren curiosament aprofitades per a convertir en gemada horta, l'incult planell que s'extenia al peu de la boscúria...

I en Pere abatut per la misèria, que l'afeixugava, a causa de no haver escoltat al seu germà, resolgué abandonar la terra dels seus avis... i marxar a ciutat.

La sort no el va pas acompanyar i al cap d'alguns anys, envellit i malaltís, decidí buscar recés en aquell germà que amb tant d'amor procurava servir i acréixer el llegat dels seus pares.

I envers la llar pairal encaminà els seus passos.

Poc després d'arribar-hi, un espectacle sorprenent s'ofereí al seu asguard. Al costat de la caseta rònega i humil que l'havia vist créixer, un esplèndid casal, majestuós s'alçava amarat de sol i vessant de vida; al seu davant extensos conreus prometien abundoses collites, car, mentre ençà esmeragdines catifes mostraven ja llurs ubèrrimes espigues; enllà, en l'horta gemada, amb afany treballava el seu germà Joan; al peu del casal la feïnera mestressa aspergia la daurada minestra que àvidament picotejava l'aviram, mentre tres rossos infants, jugaven per l'era enjoiant amb els seus cants i jocs aquell quadre delitós; tres xamosos infants, que amb llurs colors i llurs carns mostraven la salut de què fruien adquirida, sens dubte, mercès als sanitosos aires que venien d'aquella frondosa pineda que enllà d'enllà s'estenia fins a perdre's de vista.

I En Pere, enternit davant tanta bellesa i reconeixent el seu erro, exclamà:

—Com n'és de cert que l'arbre, joia la més esplendent de la natura, és abundosa font de riquesa, de pau i de benestar. Ell, creixent dret al cel i estenent amorosament la seva branca ofereix a l'home un sens fi d'elements que aquest aprofita per fer més plaent la seva vida.

Tant debò hagués sabut en temps oportú comprendre i estimar l'arbrat!

UN MESTRE D'ESCOLA

Socors Roig de Catalunya (S. R. I.)

COMITÈ LOCAL

El Secretariat d'ajut d'aquest Comitè Local, ha enviat al Comitè d'Ajut Permanent a Madrid i a tots els Fronts, 19 jerseis de llana i 28 calçotets per ésser destinats als que amb tant entusiasme lluiten per aixafar el feixisme invasor de la nostra terra.

Dita roba ha estat confeccionada per les companyes que estant treballant, per la crida feta pel Comitè Nacional del Socors Roig de Catalunya (S. R. I.) per a la Campanya d'Hivern.

També recorda novament que té llana per confeccionar jerseis i roba per fer calçotets, i si alguna companya té voluntat de confeccionar alguna de dites peces, pot passar tots els dies de 7 a 10 del vespre per les oficines Passeig, 35, on li serà facilitat tot el material necessari per dita confecció.

El Comitè

NOTICIARI

LES NEVADES ACTUALS

Dimarts al matí, al deixondir-nos, ens sorprengué la contemplació d'una regular nevada ocorreguda a la nit, segona d'aquest hivern, prosseguint fins al migdia. A la tarda s'aixecà un xic el dia sortint el sol tot esmortuït, el qual, no obstant, féu que es fongués molta neu.

El dimecres al despertar-nos, altra volta veírem el mantell blanc que novament a la nit havia cobert la nostra població amb molta més intensitat que la passada i que encara continuaven caient amb tota parsimonia alguns borrellons.

El fred no cal dir que és intensíssim i que el firmament encara apareix grisós com si volgués tornar-hi.

Feia molts anys que no s'havien succeït dues nevades consecutives.

Ara tothom espera una bona pluja que faci desaparèixer la neu existent, tota vegada que la saor esdevinguda no és pas la que en un principi semblava, si bé els sembrats verdejaren de debò amb aquell verd inimitable amb què s'aixequen dessota la neu.

Els ametllers quasi bé florits del tot, poden ésser els qui se'n ressentin més d'aquest temps, degut a les glaçades, si bé fins al present no han estat molt fortes.

EL GREU PROBLEMA DE LES SUBSISTÈNCIES

Cada dia s'agreuja més el problema de les subsistències a la nostra localitat, amb tot i la bona disposició i voluntat del Conseller Encarregat d'aquest difícil afer.

De des d'aquesta setmana que les circumstàncies han obligat a què s'hagués de reduir la ració de pa que fins ara gaudíem, a la meitat. D'altres comestibles fa uns dos mesos que no ha estat possible repartir-ne, apart d'oli que amb més o menys quantitat se n'ha repartit totes les setmanes.

Actualment podem ben dir que la carestia del menjar ha arribat ja al grau màxim, doncs indubtablement és la principal preocupació de totes les famílies, la majoria de les quals es troben en verdader estat de desesperació per no saber a què atendre's.

Aquesta població, pel seu caire eminentment industrial de sempre, encara hi repercuteix més la carestia de les subsistències, doncs el que produeix l'agricultura és ben poca cosa, si es té en compte l'actual cens de població.

Els Centres Generals de Proveïments, encarregats de vetllar pel subministre de queviures a les poblacions, haurien de procurar activar un xic més les seves funcions envers aquelles poblacions essencialment industrials com és la nostra i per tant, establir, si procedeix, un torn de preferència.

MUNICIPALITZACIÓ D'UN SERVEI

Ens assabentem de l'acord del Consell referent a la Municipalització del Servei de transport de viatgers amb autoòmnibus de des d'aquesta població a Sabadell, actualment a càrrec de «La Vallesana S. A.», quina Memòria i Projecte es troben de manifest a la Secretària del Consell, als efectes de llur examen i reclamació.